

Vervolgonderzoek vleermuizen Kanaalpark 147 te Leiden

oktober 2016, versie 2

Eco-Niche

wrvanesch@eco-niche.nl
www.eco-niche.nl

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en doelstelling	3
<i>Aanleiding</i>	3
<i>Doelstelling</i>	3
<i>Leeswijzer</i>	3
2. Methode	4
3. Resultaat...	5
<i>bezoeken</i>	5
<i>waarnemingen</i>	5
<i>bespreking van waarnemingen en mogelijke effecten</i>	6
4. Conclusie	7
<i>vervolgstappen</i>	7

1: Aanleiding en Doelstelling

Aanleiding

In verband met de beoogde herziening van het bestemmingsplan voor het Kanaalpark 147 e.o. te Leiden, dient het bestaande gebouw 'Kanaalpark 147' te worden gesloopt. Voor dit project is in het kader van de natuurwetgeving afgelopen voorjaar een ecologische quickscan uitgevoerd door Eco-Niche. Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van vleermuizen in dit bedrijfspand niet op voorhand kon worden uitgesloten, met name vanwege de spouwmuur en de vele open stootvoegen. Daarom is Eco-Niche, in opdracht van de Leidse Vastgoed Maatschappij en via VVKH architecten gevraagd een vervolgonderzoek naar vleermuizen uit te voeren. Voorliggende rapportage vormt het resultaat van dit vervolgonderzoek.

Doelstelling

De doelstellingen van het vervolgonderzoek zijn:

- Het vaststellen van de aan- of afwezigheid van vleermuizen
- Bij aanwezigheid: het vaststellen van de functionaliteit van het plangebied voor de aangetroffen soorten
- Het bepalen van de vervolgstappen

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt de methode. Hoofdstuk 3 behandelt de resultaten van het vleermuisonderzoek. Hoofdstuk 4 volgt met de conclusie en de te nemen vervolgstappen. Voor een beschrijving van het plangebied en het wettelijk kader wordt verwezen naar de ecologische quickscan (Eco-Niche, maart 2016). In voorliggend rapport wordt dit niet herhaald.

2: Methode

Eco-Niche houdt, als lid van Netwerk Groene Bureaus, het vleermuisprotocol aan. Dit protocol vormt een stuk kwaliteitsborg voor dit type onderzoek en is algemeen aanvaard en meestal een vereiste bij het bevoegd gezag. Het protocol is vrij uitgebreid en stelt ondermeer eisen aan het weer, materiaal, tijdstip, onderzoeksdata en het aantal bezoeken. Kort samengevat komt het er op neer dat er minimaal 4 veldbezoeken worden uitgevoerd, waarbij de functies van het plangebied in kaart worden gebracht. Bij Kanaalpark 147 e.o. betekende dit:

- Eén avondbezoek en één ochtendbezoek in de zomer voor onderzoek naar een zomerverblijf of kraamverblijf (tussen 15 mei en 15 juli).
- Twee avondbezoeken in het najaar voor onderzoek naar paarverblijf of winterverblijf (tussen 15 augustus en 1 oktober).

In totaal zijn vier bezoeken gebracht. Gezien het aanzienlijke formaat van het gebouw is het avondbezoek in de zomer uitgevoerd door twee personen. Beide personen waren in het bezit van een Petterson batdetector van het type D 240x waarmee (indien lastig herkenbare soorten worden gehoord) ook opnames mogelijk zijn.

Indien het plangebied (wettelijk) relevante functies voor vleermuizen herbergt, toetsen we per aangetroffen functie de effecten van de plannen. De functionaliteit van een plangebied mag voor beschermde soorten namelijk niet achteruitgaan. Een plangebied kan de volgende functionaliteit voor vleermuizen bevatten:

1. functie als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats
2. functie als (essentiële) vliegroute
3. functie als (essentieel) foerageergebied

Elke functie kent een set van mitigerende / compenserende maatregelen die ertoe leiden dat een plangebied zijn functionaliteit niet zal verliezen en het project toch zijn doorgang kan vinden. We adviseren aan het einde van dit document welke te nemen vervolgstappen nodig zijn.

In dit rapport worden alleen de relevante waarnemingen genoemd. Een waarneming wordt relevant bevonden zodra deze indicierend kan zijn voor één van de functies als hierboven beschreven. Dit betekent dat los overvliegende exemplaren, die niet tot een functie geclusterd kunnen worden (ook niet achteraf) in dit rapport buiten beschouwing worden gelaten. Als het overvliegend exemplaar een andere soort betreft dan de al genoemde, wordt deze soort in de resultatensectie van dit rapport wel kort genoemd.

3: Resultaten

Bezoeken

Tabel 1 geeft de bezoekdata, start- en eindtijden en de weeromstandigheden op deze data weer. In totaal er zijn er vier bezoeken uitgevoerd, conform het vleermuisprotocol.

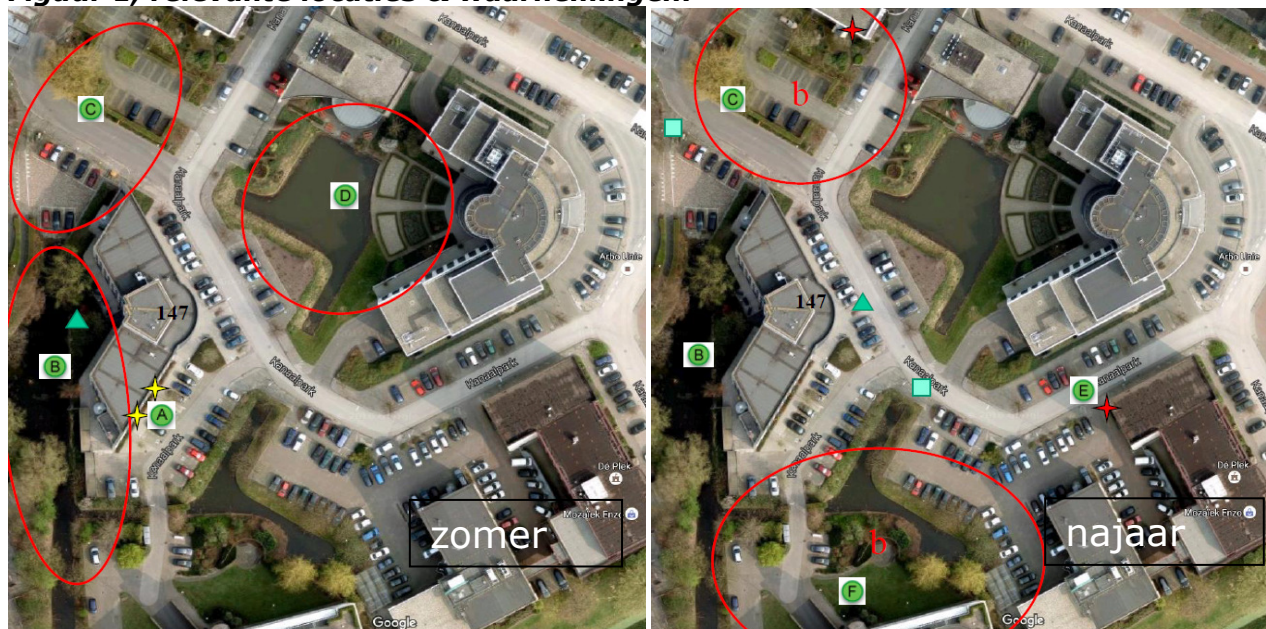
Tabel 1, bezoeken:

bezoek	datum	onderzoek naar:	starttijd-eindtijd	Weer
1	17-05-16	zomer/kraamverblijf	22:00-24:00	windkracht 1bft, droog, ca. 13 °C
2	21-06-16	zomer/kraamverblijf	03:00-05:00	windkracht 1bft, helder/droog, ca. 15 °C
3	30-08-16	paar/winterverblijf	23:00-01:00	windstil, helder/droog, ca. 15 °C
4	20-09-16	paar/winterverblijf	23:00-01:00	windkracht 1bft, bewolkt, droog, ca. 16 °C

Waarnemingen

Tijdens elk van de vier veldbezoeken zijn vleermuizen waargenomen. Zowel in het plangebied (Kanaalpark 147) als in de directe omgeving. In totaal zijn er vier verschillende soorten waargenomen: gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Figuur 1 geeft een samenvatting van de vier bezoeken: twee kaarten (zomer en najaar) waarbij de locaties met de meeste, en/of meest relevante activiteit en waarneming staan weergegeven. In de bijbehorende tabel, tabel 2, staan deze locaties en bijbehorende activiteit beschreven naar functie, soort, en datum van de waarneming.

Figuur 1, relevante locaties & waarnemingen:

- : locatie
- : richting/ ruimte van waarneming
- : zomer- of kraamverblijf
- : paar- of winterverblijf
- : rosse vleermuis
- : laatvlieger
- : baltsterritorium

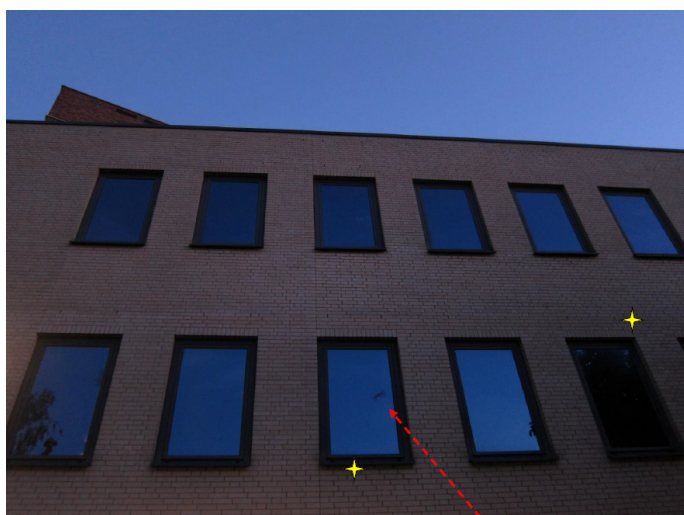
Tabel 2, functies:

locatie	functie van locatie	soort	aantal exemplaren	tijdens bezoek
A	zomerverblijf	gewone dwergvleermuis	2	2
B	foerageerplek	gewone dwergvleermuis	1	1,2,3,4
	foerageerplek	laatvlieger	1	1
C	foerageerplek	gewone dwergvleermuis	1	1,2
	paarverblijf	ruige dwergvleermuis	1	4
	baltslocatie	gewone dwergvleermuis	1	3,4
D	foerageerplek	gewone dwergvleermuis	1	1,2
E	paarverblijf	ruige dwergvleermuis	1	3
F	baltslocatie	gewone dwergvleermuis	1	3,4

Bespreking van de waarnemingen en mogelijke effecten

Voor de gewone en ruige dwergvleermuis zijn relevante functies waargenomen. De laatvlieger en de rosse vleermuis zijn slechts een enkele maal als 'overvliegend' waargenomen en worden hier verder niet besproken.

Tijdens het ochtendbezoek zijn twee zwermende en vervolgens invliegende gewone dwergvleermuizen aangetroffen aan de voorzijde van Kanaalpark 147 (locatie A). Eén exemplaar kroop onder een vensterbank en een ander verdween in een open stootvoeg. De functie van Kanaalpark 147 is daarmee 'zomerverblijf'. Het zomerverblijf van beide exemplaren zal zich in de achterliggende spouwmuur bevinden en kan daarom worden beschouwd als één zomerverblijf met twee invliegopeningen. Op de foto is nog net een schim van een zwermende vleermuis te zien bij de rode pijl. De gele sterren geven de invliegopeningen aan.

Tijdens de najaarsbezoeken zijn twee baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen (rode cirkels bij locatie C en F). De exacte locaties van deze paarverblijven zijn onbekend, maar duidelijk is dat deze niet bij het gebouw Kanaalpark 147 liggen: de baltsactiviteit lag er buiten. Tevens buiten het plangebied, baltsten twee ruige

dwergvleermuizen vanaf een vaste plek, dat wil zeggen vanuit hun paarverblijf. Het ene paarverblijf zit in het gebouw aan Kanaalpark 145 (locatie C) en het andere in het gebouw aan Kanaalpark 161 (locatie E). Beide gebouwen zijn daarmee ook geschikt als verblijfplek voor gewone en ruige dwergvleermuizen.

Verder zijn er enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen in de directe omgeving van Kanaalpark 147 waargenomen, namelijk op locatie B, C en D. De foerageerlocaties zijn plekken met bomen en waterpartijen. Het plangebied en de directe omgeving maakt echter geen deel uit van een essentieel foerageergebied. Hiervoor is het aanwezige groen te fragmentarisch. Buiten het bedrijventerrein zijn veel aaneengesloten waterrijke groengebieden, zoals Polderpark Cronesteyn, die voor deze functie veel geschikter zijn. Een vliegroute is niet waargenomen.

Samengevat is in Kanaalpark 147 één zomerverblijf met twee invliegopeningen van twee gewone dwergvleermuizen aangetroffen. De aangetroffen baltsterritoria en paarverblijven liggen buiten het plangebied. Met het slopen van het gebouw aan Kanaalpark 147 gaat een zomerverblijf verloren en tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen deze vleermuizen verstoord worden.

4: Conclusie

In de zomer en najaar van 2016 heeft Eco-Niche, in opdracht van de Leidse Vastgoed Maatschappij en via VVKH architecten, aan het Kanaalpark 147 te Leiden een vervolgonderzoek naar vleermuizen uitgevoerd. Er diende vastgesteld te worden of en welke vleermuizen er aanwezig waren en wat de functionaliteit van het plangebied voor eventuele aangetroffen soorten betrof.

In en in de directe omgeving van het plangebied zijn hoofdzakelijk gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) en enkele ruige dwergvleermuizen (*Pipistrellus nathusii*) waargenomen. Een laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en een rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) zijn een enkele keer passerend waargenomen.

Kanaalpark 147 heeft een functie als zomerverblijf voor de gewone dwergvleermuis en wel twee exemplaren. Buiten het plangebied zijn twee baltsterritoria van gewone dwergvleermuizen en twee paarverblijven van ruige dwergvleermuizen waargenomen.

Vervolgstappen

De functionaliteit van het zomerverblijf van de twee gewone dwergvleermuizen van Kanaalpark 147 dient behouden te worden en tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden dient verstoring van vleermuizen voorkomen te worden. Voor het verwijderen van een zomerverblijf is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig en dienen mitigerende en compenserende maatregelen te worden getroffen. Ook om verstoring te voorkomen dienen mitigerende maatregelen getroffen worden. De maatregelen dienen te worden uitgewerkt in een mitigatieplan, dat met de ontheffingaanvraag wordt ingediend.

Rapportage: Carolien van der Graaf (MSc.)
Borging: Willem van Esch (Msc.)

Eco-Niche heeft het onderzoek zo secuur en compleet als mogelijk uitgevoerd. Er kunnen echter geen rechten aan dit onderzoek worden ontleend. Natuur is dynamisch en daarmee niet altijd even voorspelbaar. We adviseren dan ook om indien er tijdens de werkzaamheden – ondanks alles – toch nog andere beschermde soorten op de planlocaties worden aangetroffen, hiervoor contact met ons op te nemen om adequate maatregelen te treffen.

© Eco-Niche 2016

*Eco-Niche is lid van het Netwerk Groene Bureaus
en houdt zich daarmee aan de bijbehorende kwaliteitseisen,
richtlijnen en protocollen van dit netwerk*

Bronnen

1. 'Vleermuizenprotocol'. GAN & Netwerk Groene Bureaus. 27 maart 2013.
2. 'Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis'. Dienst Landelijk Gebied, Ministerie van EL&I. Versie 2.0, 2014.
3. Ecologische Quickscan Kanaalpark Leiden 2016, Eco-Niche, maart 2016